

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

אָבא, הַיָּה אַתָּה!

חשוב. "וכי מה יכול להטרידו באמצע המשחק?" חשב לעצמו.

מיד רץ ושאלו: "גרשון! אני רואה אותך טרוד במחשבותיך, אולי תואיל לספר לי, יש דבר-מה המדאיג אותך?" חיה אליו גרשון בחביבות: "הקשב לי מוישל'ה, הנאה גדולה בשבילי לצאת בהפסקה ולשחק יחד עם כלם, אבל אני חושב שגם כאן בתוך משחק 'התופסת' יש משהו שהשם רוצה מאתנו. אתה רואה שם בפנה את יענקי? אתה רואה אותו משחק עם ילדים קטנים? היודע אתה מדוע אינו חפץ להשתתף עם חבריו לכיתה? כי הוא חש שתמיד תופסים אותו הראשון וכלם צוחקים ויודעים שהוא חלש'לוש כזה..."

"חשבת לי לעצמי, עוד מעט אני אהיה הילד התופס ואבקש ממנו להשתתף במשחק. ארדף אחריו מהאחרונים, כך ירגיש שהוא מצליח לרוץ ולברח". אין לי ספק שהשם יהיה שמח בזה.

כפי שלמדנו במעשה, אם באים אל הצדיק ולומדים את ספריו הקדושים, בעת הלמוד מבינים אנו ויודעים איך נתן להכניס את העבודת השם בכל פרט ופרט בחיינו. נו, חשבת פעם שנתן לעבד את השם באמצע ריצה בתופסת?...

למדנו במעשה, אמרו לו במדינה: "דע לך שאין אנו טפשים, רק לעמת המלך הקודם נקראים אנו טפשים כי הוא היה חכם גדול. ואיך נדע שהנהך חכם? יש במדינה גן שבו גדלים פלי מתכות, כסף וזהב, אף אי אפשר להכנס בו משום שכל הנכנס בו רודפים אותו והוא צועק, ואינו יודע מי רודף אותו עד שהאדם בורח החוצה מהגן. לדבריה, אם חכם אתה, נראה אותך נכנס פנימה". ושאל אותם האם מכים את הנכנס לגן? "לא". אמרו לו.

ומתוך שהבין דבר מתוך דבר, הבין שצריך לעמד אצל האדם המציר שם, ואם באים ועומדים אצלו, כשבורחים אחריו, דוקא על ידו ינצל. ויותר מזה, אם יעמידוהו 'באמצע' הגן, יוכל כל אדם לפנס בשלום אל הגן.

כמה נאים דברי רבנו במעשה. האדם של הגן מרמז על הצדיק. כשבאים ועומדים אצל הצדיק, נשענים עליו ומציתין אותו, נעשה שלום בכל העולמות. שלום בין אדם לחברו ושלום בין אדם למקום. ויותר מן מספר לנו רבנו, כי אם יעמידו את האדם, הינו את הצדיק במרכז הגן, במרכז חיינו, נוכל להביא כל אדם לגן. כי אם מציתים לרבנו יכולים למצא בכל פרט בחיים את השי"ת ולהתחבר אליו מפל מקום גם במשחקים, ובלמודים, בשיחות ובדבורים, בקניות ובסעודות.

מוישל'ה יצא לשחק בהפסקה. הילדים רצו הלוך ושוב ברחבת המשחקים ותפסו זה את זה. אף הוא ברח שלא יתפסוהו והנה, מרחוק שם לב כי גרשון חברו הטוב מקמט את מצחו וחושב. נראה היה שעסוק בענין

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (7)

והניח המלך צוואה, שמי שימצא חכם כזה, שיוכל להחזיר להמדינה שם הראשון הוא יהיה מלך; וצוה לבנו, ששמימצא איש כזה יסתלק הוא מן המלוכה, ואותו האיש יהיה נעשה מלך, הינו פשימצא חכם כזה, שיהיה מפלג בחכמה מאד מאד, עד שכנגדו יהיו כלם טפשים, הוא יהיה מלך, כי זה האיש יכול להחזיר להמדינה שם הראשון, כי יהיו חוזרים וקורין אותה מדינה טפשית ומלך חכם, כי הם כלם טפשים כנגדו, על כן תדע לאיזה דבר אתה מכניס עצמך. (כל זה אמרו לו השרים הנ"ל). ואמרו לו (הינו גם כן השרים הנ"ל, כי כל זה הוא המשך דבריהם): הנסיון יהיה, אם אתה חכם כזה:

היות שיש פאן גן, שנשאר מן המלך שהיה, שהוא חכם גדול מאד; והגן הוא נפלא מאד מאד, שגדלים בו כלי מתכות כלי כסף וכלי זהב והוא נפלא ונורא מאד, אך אייפאפשר לכנס בו, כי כשנכנס בו אדם, אזי תכף מתחילין שם לרדפו, ורודפין אותו,

ונתישב, שיצוה להניח אותו לכנס, והוא יכניס עצמו לזה (הינו להחזיר להמדינה שם הראשון) ומה יפסיד בזה? ואמר (לאותן האנשים, שלא רצו להניח לכנס שם שום אדם, כי אם מי שיחגר מתניו לענן הנ"ל), שיניחו אותו לכנס, והוא יחגר מתניו לענן הנ"ל להחזיר אל המדינה שם הראשון. והניחו אותו לכנס.

והודיעו אל השרים, שנמצא איש כזה, שרוצה לחגר מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון. והביאוהו אל השרים של המדינה, ואמרו לו השרים: תדע, שגם אנחנו אין אנו טפשים, חס ושלום, רק שהמלך שהיה, היה חכם גדול מפלג מאד, אשר כנגדו היינו כלנו נחשבים טפשים, ועל כן היתה המדינה נקראת מדינה טפשית ומלך חכם. ואחר כך נפטר המלך הנ"ל, ונשאר הבן מלך; וגם הוא חכם, אבל כנגדנו אינו חכם כלל, על כן נקראת המדינה (עכשו) להפך: מדינה חכמה ומלך טפש.

וְהוּא צוֹעֵק, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל וְאֵינוֹ
רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וְכֵן הֵם רוֹדְפִין אוֹתוֹ,
עַד שֶׁמְבַרִיחִין אוֹתוֹ מִן הַגֵּן

עַל כֵּן נִרְאָה אִם אַתָּה חָכֵם, אִם תּוֹכֵל לְכַנֵּס
אֶל הַגֵּן הַזֶּה. וְשָׂאֵל אִם מְכִים אֶת הָאָדָם
הַנִּכְנָס; אָמְרוּ לוֹ, שֶׁהֶעֱקַר שְׂרוּדְפִין אוֹתוֹ,
וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל מִי וּמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּבוֹרַח
בְּבִהָלָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כֵן סִפְרוּ לָהֶם בְּנֵי
אָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ לְשָׁם. וְהֵלֶךְ אֶל הַגֵּן (הֵינּוּ זֶה
הַבַּיִת מִלֶּךְ הָאֲמֵת), וְרָאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹמָה סָבִיב,
וְהִשְׁעַר פְּתוּחַ, וְאֵין שָׁם שׁוֹמְרִים, כִּי בּוֹדֵאי
אֵין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים לָזֶה הַגֵּן. וְהָיָה הוֹלֵךְ
אֶצֶל הַגֵּן,

וְהִסְתַּכַּל וְרָאָה, שֶׁעוֹמֵד שָׁם אֶצֶל הַגֵּן
אָדָם, הֵינּוּ שֶׁהָיָה מְצַיֵּר שָׁם אָדָם. וְהִסְתַּכַּל
וְרָאָה, שֶׁלְּמַעַלָּה, מֵעַל הָאָדָם, יֵשׁ דָּף,
(שְׁקוֹרִין טַאבְּלִיצֵעַ), וְכָתוּב שָׁם, שֶׁזֶה הָאָדָם
הָיָה מְלֶךְ לְפָנָי כַּמָּה מְאוֹת שָׁנִים, וּבִימֵי
הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שְׁלוֹם, כִּי עַד אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ
הָיָה מְלַחֲמוֹת, וְכֵן אַחֲרָיו הָיָה מְלַחֲמוֹת,
וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שְׁלוֹם.

וְהִתְבוּנָן מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִעְשָׂה מִבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ
דְּבַר, כַּנִּל, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזֶה הָאָדָם;
שֶׁכְּשֶׁנִּכְנְסִין לַגֵּן וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ אֵין צְרִיכִין

לְבַרַח כָּלֵל, רַק לַעֲמֹד עֲצָמוֹ אֶצֶל הָאָדָם, וְעַל
יְדֵי זֶה יִנְצֵל. וְיוֹתֵר מִזֶּה: שָׂאֵם יִקְחוּ אֶת הָאָדָם
הַזֶּה וְיַעֲמִידוּ אוֹתוֹ לְפָנִים בְּתוֹךְ הַגֵּן הַזֶּה, אֲזִי
יֻכַל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בְּשָׁלוֹם אֶל הַגֵּן הַזֶּה. (כֹּל זֶה
הַבַּיִת זֶה הַבַּיִת מִלֶּךְ הָאֲמֵת עַל יְדֵי שֶׁהָיָה מִבֵּין דְּבַר
מִתּוֹךְ דְּבַר, כַּנִּל)

וְהֵלֶךְ וְנִכְנָס אֶל הַגֵּן; וְתַכֵּף כְּשֶׁהִתְחִילוּ
לְרַדְּפוֹ הֵלֶךְ וְעָמַד אֶצֶל הָאָדָם הַנִּל,
שֶׁעוֹמֵד אֶצֶל הַגֵּן מִבַּחוּץ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצֵא
בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פֶגַע כָּלֵל, כִּי אַחֲרִים, כְּשֶׁנִּכְנְסוּ
לַגֵּן וְהִתְחִילוּ לְרַדְּפֵם הָיוּ בּוֹרְחִים בְּבִהָלָה
גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָיוּ מְכִים וְנִלְקִים עַל־יְדֵי־
זֶה; וְהוּא יֵצֵא בְּשָׁלוֹם וְשָׁלוֹה עַל־יְדֵי שֶׁעָמַד
עֲצָמוֹ אֶצֶל הָאָדָם הַנִּל.

וְהַשָּׂרִים רָאוּ וְתָמְהוּ עַל שֶׁיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם,
וְאֲזִי צִוָּה (זֶה הַבַּיִת מִלֶּךְ הָאֲמֵת) לְקַח אֶת
הָאָדָם הַנִּל. וְלִהְעֲמִיד אוֹתוֹ בְּפָנִים בְּתוֹךְ הַגֵּן,
וְכֵן עָשׂוּ, וְאֲזִי עָבְרוּ כָּל הַשָּׂרִים בְּתוֹךְ הַגֵּן
וְנִכְנְסוּ וְיֵצְאוּ בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פֶגַע כָּלֵל. אָמְרוּ לוֹ
הַשָּׂרִים: אֶף־עַל־פִּי־כֵן, אֶף־עַל־פִּי שֶׁרָאִינוּ
מִמֶּךָ דְּבַר כֹּזֵה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּשֶׁבִיל דְּבַר
אֶחָד אֵין רָאוּי לְתַן לָךְ הַמְּלוּכָה; נִנְסָה אוֹתָךְ
עוֹד בְּדְבַר אֶחָד.

שאלות לחידודא

כחן 38אך:

מעשה י"א מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (7)

- ה. מה היה כתוב בטאבליצע (לוח) שהיה מעל האדם שהיה מצויור בגן?
 שהוא היה מלך לפני כמה שנים והיה שלום בימיו
 שהוא היה מלך לפני כמה מאות שנה והיה מלחמות בימיו
 שהוא היה מלך לפני כמה מאות שנים והיה שלום בימיו
- ו. מה הבין בן המלך כשראה כל זה?
 שהכל תלוי בזה האדם שמי שייכנס לגן ויעמוד ליד האדם הזה ינצל מהרדיפה
 שאם יעמידו את האדם לפניו בתוך הגן, יכול כל אדם להיכנס בשלום לגן
 שתי התשובות נכונות
- ז. האם למדת את המעשה השבוע?
 רציתי
 פעם
 פעמיים

- א. מה אמרו השרים לבן המלך?
 שבקל יוכל להחזיר שם המדינה כי המדינה טפשית
 שהמדינה לא טפשית רק לעומת המלך החכם המופלג שנפטר, היה נקראת מדינה טפשית
 שהמלך לא היה חכם גדול, רק היה לו יועץ
- ב. למה לא הכניסו רק מי שיחזיר שם המדינה?
 כי השרים רצו שיהיה מלך חכם למדינה
 כי המלך הניח צוואה שמי שיוכל להחזיר שם המדינה לקדמותה, הוא יהיה המלך
 שתי התשובות נכונות
- ג. מה היה גדל בגן שנשאר מהמלך הקודם?
 פירות וירקות
 פרחים נאים ומתוקנים
 כלי מתכות, כלי כסף וכלי זהב
- ד. מה היה קורה לאדם שנכנס לתוך הגן הנ"ל?
 מתחילין שם לרדפו והוא צועק
 מכין אותו שם
 מניחים לו להיכנס בשלום

בעומק המעשה

איזה מדה טובה אפשר ללמוד ממה שלמדנו השבוע ?

- תשובות על מעשה י"א בן מלך ובן שפחה שנתחלפו (6)
 ממי קיבל האדם של הסוס שיהיה "מבין דבר מתוך דבר" ? מאבות אבותי
 ממי קיבל האדם היער הכלי שמנגן ? (שלמדנו שבוע שעבר) מאבותי
 כמה פעמים כתוב במעשה זה "מבין דבר מתוך דבר" ? 8
 כמה אנשים עמדו בשער של המדינה שהיו מבינים דבר מתוך דבר ? 2 - האדם של הסוס, ובן המלך האמת

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com